Risto Kousa

30.5.2016

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
Eduskunta

Asiantuntijapyyntönne 25.5.2016, Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
ti 31.05.2016 klo 12:15

U 21/2016 VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ YHDYSVALTOJEN VÄLISEN KAUPPA- JA INVESTOINTIKUMPPANUUSSOPIMUKSEN NEUVOTTELEMISESTA (TTIP-SOPIMUS)

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK suhtautuu myönteisesti EU:n ja USA:n neuvottelemaan vapaakauppa- ja investointisopimukseen. Suomi on pieni viennistä riippuvainen maa, joka hyötyy kaupan esteiden poistamisesta ja investointien lisääntymisestä. STTK ei kuitenkaan pidä neuvotteluiden nopeaa loppuun saattamista minään itseisarvona, vaan tärkeintä on saada aikaan sisällöllisesti hyvä sopimus, joka kaupan ja investointien ohella vahvistaa työelämän standardeja kaikkialla maailmassa.

STTK:n keskeisin huolenaihe liittyy työntekijöiden oikeuksien turvaamiseen. Siksi on tärkeätä, että sopimukseen liitetään kestävän kehityksen lauseke, johon sisältyy myös työelämään vaikuttavat sosiaaliset oikeudet. EU:n komissio on tehnyt asiasta sisällöllisesti hyvän ja kattavan esityksen. Siinä ei kuitenkaan aseteta sitovia sanktioita työntekijöiden oikeuksien loukkauksista, jolloin koko kappaleen merkitys katoaa.

STTK pitää myönteisenä, että komissio on uudessa ehdotuksessaan investointisuojamenettelystä ottanut pitkälti huomioon asiaa koskeneessa kuulemisessa saadun palautteen.

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
(09) 131 521
Faksi:
(09) 652 367
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi

Oleellisin parannus uudessa ehdotuksessa on kaksivaiheisen investointituomioistuimen perustaminen, jolloin siihen liittyy myös muutoksenhakumenettely tuomioistuimen päätöksiin. Myönteistä on myös avoimuuden lisääminen tuomioistuinmenettelyssä.

On tärkeätä, että EU pystyy pitämään kiinni näistä tavoitteistaan.

Sopimuksen velvoitteet ja riitojenratkaisumenettely eivät saa estää osapuolia kehittämästä syrjimätöntä lainsäädäntöä esimerkiksi työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden takaamiseksi, jota tavoitetta myös Suomen kannoissa on selkeästi tuettu.

Lisäksi on välttämätöntä, että osapuolilla säilyy oikeus määrätä itse julkisten palveluiden, kuten terveydenhuollon järjestämisestä. On hyvä, että myös neuvotteluosapuolet ovat todenneet palveluiden erityisaseman. Suomessa on myös tehtävä perusteellinen arvio mitä sote-uudistukseen sisältyvä palveluiden yhtiöittämisvelvollisuus tarkoittaa vapaakauppasopimuksen olosuhteissa.

STTK pitää tärkeänä, että TTIP-sopimuksella voidaan vaikuttaa myös muihin kansainvälisiin kauppasopimuksiin. Tavoitteena pitäisi olla sopimusosapuolien vahva sitoutuminen ILO:n työelämän yleissopimuksiin varsinkin silloin, kun neuvotellaan sellaisten maiden kanssa, joissa oikeusvaltioperiaate toimii puutteellisesti.

Korruption vastaisuus

STTK pitää periaatteessa hyvänä EU:n ajatusta siitä, että kansainvälisiin kauppasopimuksiin sisällytetään korruption vastaisia määräyksiä. Olemme valmiit palaamaan asiaan, kun/jos komissio antaa esityksensä neuvottelumandaatiksi.

Neuvottelujen avoimuus

Komissio on ilmoittanut, että EU:n jäsenmaille neuvottelujen läpinäkyvyys ja avoin tiedon jakaminen ovat keskeisiä tavoitteita. STTK kannattaa avoimuutta, ja myöntää, että komissio on neuvotteluiden kuluessa parantanut toimintaansa sen suhteen. On harmillista, että toinen neuvotteluosapuoli ei toimi täysin samojen tavoitteiden mukaan. Avoimuus on paras keino ehkäistä neuvotteluita haittaavien asiakirjavuotojen syntyä. Vuodot ruokkivat epäluuloja ja väärän tietojen ja tulkintojen leviämistä.

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
(09) 131 521
Faksi:
(09) 652 367
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi

Risto Kousa 30.5.2016

Kauppa ja työelämän säännöt

STTK tukee EU:n tavoitetta, että sopimuksessa sitoudutaan ILO:n (International Labour Organization, ILO) vuoden 1998 julistuksessa määriteltyjen työelämän keskeisten normien tehokkaaseen toimeenpanoon. Julistuksen allekirjoittajat sitoutuvat noudattamaan työelämän perusoikeuksia huolimatta siitä, ovatko ne saattaneet lainsäädännössään voimaan kaikkia keskeisiä ILO:n yleissopimuksia.

STTK tukee myös sopimuksen yleistä tavoitetta, että osapuolet säilyttäisivät oikeutensa säätää omista työelämän normeistaan kansainvälisten sopimusten ja standardien mukaisesti. Tavoitteena on, että sopimukseen sisällytettäisiin myös sitoumus olla heikentämättä työelämän sääntöjä tai jättää toimeenpanematta niitä kaupan tai investointien houkuttelemiseksi. STTK:n mielestä on välttämätöntä, että tähän sitoumukseen sisällytetään myös sanktiomenettely, mikäli sitä rikotaan. Muutoin on vaarana, että sitoumuksella ei ole mitään käytännön merkitystä.

Lisätietoja: STTK, kansainvälisten asioiden päällikkö Risto Kousa, risto.kousa@sttk.fi, puh. 040 501 6510